

Savivaldybių žinios



LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Nr. 13 (873)

2019 m. liepos 13 d.
Išėina šeštadieniais

APIE SAVIVALDYBININKO DUONĄ IR REGIONINĘ POLITIKĄ

34-35 p.



Romo Gurklio nuotr.

Valstybės dieną Joniškėje apdovanotas ilgametis Joniškio rajono savivaldybės meras Gediminas Čepulis. „Gediminas Čepulis Joniškio rajonui vadovavo aštuonerius metus. Jeigu mes norime tęsti jo pradėtus darbus, turime įvertinti jo veiklą ir jam dėkoti“, – dėkodami sakė Joniškio rajono meras Vitalijus Gailius ir mero pavaduotoja Vaida Aleknavičienė liepos 6 d. Joniškio miesto dienos šventėje „Laikas mylėti“

LSA VICEPREZIDENTAS KĘSTUTIS VAITUKAITIS: DARBAS, KELIANTIS NAUJUS IŠŠŪKIUS _____ 4-5 p.

ASOCIACIJOS TOBULĖJIMO KRYPTYS: TEISĖS AKTAI IR KOMUNIKACIJA.
POKALBIS SU LSA VICEPREZIDENTU, AKMENĖS RAJONO MERU VITALIJUMI MITROFANOVU _____ 37 p.

60 SAVIVALDYBIŲ – VIENYBĖ TEŽYDI _____ 38-40 p.



K. VAITUKAITIS: DARBAS, KELIANTIS NAUJUS IŠŠŪKIUS

Justė BRIGĖ



Liepos 6 d. Elektrėnų savivaldybės VI kadencijos tarybos nariai pristatyti visuomenei

Lietuvos savivaldybių asociacijos suvažiavimas trečiai kadencijai viceprezidento pareigas patikėjo Elektrėnų savivaldybės merui Kęstučiui Vaitukaičiui. Jis perrinktas LSA Būsto ir energetikos komiteto pirmininku. Su LSA viceprezidentu K. Vaitukaičiu ir Elektrėnų savivaldybės administracijos direktoriumi Gediminu Ratkevičiumi kalbėjomės per trumpą birželio 26 dieną vykusio tarybos posėdžio pertraukėlę.

UŽ VIENOS LIETUVOS VARIANTĄ

„Džiaugiuosi, kad kolegos dar kartą manimi pasitikėjo. Darbas suprantamas, tačiau kartu ir keliantis naujų iššūkių. Artėjame prie naujo ES finansavimo laikotarpio, ir džiaugiuosi, kad asociacijos valdyboje būsimė keturi Vilniaus regiono atstovai. Tai Vilniaus meras Remigijus Šimašius, Vilniaus rajono merė Marija Rekst, Trakų rajono merė Edita Rudelienė ir aš. Tai teikia vilčių, kad galbūt pavyks teigiamai išspręsti Vilniaus regionui aktualų dviejų Lietuvų klausimą“, – viceprezidentas pradeda pokalbį nuo Vilniaus regionui didžiausio šio laiko iššūkio.

K. Vaitukaičio teigimu, ateinančiu ES paramos laikotarpiu Lietuvos padalijimas į dvi dalis skaudžiai atsilieptų šiame regione esančioms aštuonioms savivaldybėms. Vilniaus ekonominis augimas nereiškia, kad tokiais pat tempais auga ir aplink jį esančios savivaldybės. Jose, kaip ir kitose Lietuvos savivaldybėse, yra labai daug spęstinių problemų. Tad ES parama ne mažiau reikalinga ir joms. „Pagaliau ir Vilniuje apstu neišspręstų problemų. Juk pagal atnaujintas mokyklas ir vaikų darželius Vilniaus miestas procentaliai yra priešpaskutinėse, o gal net ir paskutinėje vietoje. Ir atlyginimai dirbantiems viešajame sektoriuje. Juk ir vil-

niečiams atlyginimai skaičiuojami taikant tuos pačius koeficientus ir nedaug skiriasi nuo kitose savivaldybėse viešojo sektoriaus darbuotojų uždarbių. – Vilniaus miesto ir regiono padėtį apžvelgia viceprezidentas ir pabrėžia, kad jis yra už vieną Lietuvą ir per ateinančią ES paramos laikotarpį. – Manau, man būnant asociacijos viceprezidentu, teks aktyviai gvildinti tą klausimą.“

Siekiant, kad ir 2020–2027 m. ES parama būtų teikiama Lietuvai, o ne kaip atskiriems dviem regionams, vilniškiams teks įtikinti ne tik centrinę valdžią, bet ir kolegas, nes kitoms savivaldybėms yra naudingesnis dviejų Lietuvų variantas. „Tikiuosi, kad pavyks pasiekti kolegų supratimo. Kalbant su kitų savivaldybių vadovais mums neretai tenka išgirsti, kad mes ir taip gerai turime, kad mums yra sukurtas Rytų Lietuvos fondas, bet, be kelių finansuotų projektų jo įkūrimo pradžioje, turime tik pavadinimą, nes fondas tuščias. Kalbėjau su ministrais, ar bus alternatyvus finansavimas Vilniaus regionui, jei bus pasirinktas dviejų Lietuvų variantas. Deja, konkretaus atsakymo nėra“, – rūpesčiu dalijasi K. Vaitukaitis.

Jei bus pasirinktas dviejų Lietuvų kelias, kaip pabrėžia viceprezidentas, daug neiš-

kumų kyla ir dėl regiono tarybos administracijos, nes jos išlaikymui skiriama dalis tam regionui skirtos ES paramos.

Viceprezidentas mato ir kitų spęstinių problemų. Nustatant šilumos kainas, savivaldybės turi paklusti Kainų ir energetikos kontrolės komisijos sprendimams, nors savivaldybininkai mato kainų mažinimo galimybes. Jo manymu, reikalingi kai kurių teisės aktų pakeitimai. Kad ir dėl šilumos mazgų. „Teigiama, kad jie priklauso gyventojams, bet ar tai gyventojų reikalas? – abejonėmis pasidalija viceprezidentas. – Daug spęstinių – vandens tiekimo, nuotekų surinkimo problemų. Naują prasmę įgauna atliekų tvarkymas. Tačiau, kol įsibėgės atliekų deginimas, sąvartynuose auga atliekų kalnas. Sąvartynas sudaro nemažą nepatogumų gyventojams.“

Tuos nepatogumus Kazokiškių gyventojai pajuto ir švęsdami 410-ąsias miestelio metines. Sąvartyno skleidžiamas ne pats maloniausias kvapas nesitraukė per visą šventę. „Reikia galvoti, kaip paspartinti alternatyvų atliekų tvarkymą“, – mąsto viceprezidentas.

Centrinės valdžios pamąstymus dėl naujo oro uosto statybos tarp Vilniaus ir Kauno meras K. Vaitukaitis vertina nevienareikšmiškai. „Jei oro uostui statyti būtų pasirinkta Elektrėnų savivaldybė, atsirastų naujos galimybės verslo plėtrai, bet tai pablogintų gyventojų gyvenimo kokybę. Juk oro uostas kelia triukšmą, išmeta į aplinką nemažą taršą. Be to, oro uosto statyba tarp Vilniaus ir Kauno nėra nauja idėja. Jau 2007 metais skraidėme virš savivaldybės, ieškodami vietos oro uostui. Jei ir bus apsispręsta jį statyti, nežinia, Elektrėnų ar Kaišiadorių rajono savivaldybė

bus pasirinkta", – dideliu optimizmu netrykšta K. Vaitukaitis, įsikalbėjęs apie centrinės valdžios siūlymus statyti naują oro uostą.

DARBO KOKYBĖ MATUOJAMA ĮVYKDYTOMIS UŽDUOTIMIS

Elektrėnų savivaldybės administracijos direktorius Gediminas Ratkevičius užaugo dirbdamas toje pačioje savivaldybėje. „Nuo 2000 metų čia dirbu. Pradėjau dirbti juristu, vėliau tapau vyriausioju specialistu, vėliau – skyriaus vedėju. Po rinkimų, kol būdavo paskiriamas savivaldybės direktorius, šios pareigos būdavo man patikimos", – kelią nuo juristo iki savivaldybės administracijos direktoriaus apžvelgia G. Ratkevičius.

Pasiteiravus, ar eidamas šias pareigas neužaukštins savivaldybės darbuotojams kartelės, nes pats 2008 metais yra pelnęs savivaldybės metų tarnautojo apdovanojimą, pabrėžia: viską reikia daryti su protu. „Daugiau dėmesio skirsiu tiksliai užduočių darbuotojams formulavimui. Vadovaujantis metinių užduočių įvertinimu, bus sprendžiama, ar darbuotoją paskatinti už gerą darbą, ar pareikalauti daugiau ir kokybiškiau dirbti, – dalijasi direktorius. – Ir struktūros pakeitimo vien todėl, kad jis būtų, neketinu imtis. Tačiau yra spragų, kurias būtina užpildyti. Problemiškos sritys – statinių naudojimas ir priežiūra, melioracija, nes į skelbimus kol kas neatsiliepė nė vienas specialistas. Pastaruoju metu gana sudėtinga rasti reikalavimus atitinkančių specialistų. Galbūt tie reikalavimai nėra adekvatūs, gal juos reikia sumažinti?"

Administracijos direktorius pasirengęs ir į sprendimų priėmimus įtraukti savivaldybės bendruomenę. O tai reiškia, kad ketinama



Kęstutis Vaitukaitis: „Ateinančių ES paramos laikotarpiu Lietuvos padalijimas į dvi dalis skaudžiai atsilieptų Vilniaus regione esančioms aštuonioms savivaldybėms“

suaktyvinti komunikavimą. Kartą kitą paskelbus informaciją apie planuojamą sprendimą, dažniausiai bendruomenė net nesureaguoja. Sujudimas kyla, kai į tiesiąją išeina darbai. „Noriu savivaldybę padaryti atviresnę, įdiegėme galimybę žmonėms matyti visus savivaldybėje vykstančius posėdžius. Juose gali dalyvauti kiekvienas bendruomenės narys. Taip, tikiuosi, savivaldybės gyventojus pavyks labiau įtraukti į sprendimų priėmimus." Direktorius teigimu, labiausiai suaktyvinti gyventojų įtraukimą į sprendimų priėmimus būtina sprendžiant teritorijų planavimo klausimus. „Neturi būti užsispyrimo, kad tai, ką mes darome, yra teisingiausia ir kad gyventojai kažko negali suprasti. Žmonėms reikia motyvuoti išaiškinti planus, priimti jų pasiūlymus ir nebijoti keisti sumanymų, jei gyventojų argumentai svaresni", – teigia G. Ratkevičius.

Teisininko išsilavinimą turintis administracijos direktorius turi nuomonę ir apie Vietos savivaldos įstatymą. Jo manymu, įstatymas keičiamas per dažnai ir be sistemiškumo. „Pirma reikėtų nustatyti principus, o paskui, į juos atsižvelgiant, tobulinti įstatymą", – siūlo Elektrėnų savivaldybės administracijos direktorius.

SAVIVALDYBĖS SALĖS NUOMA, VERSLO LIUDIJIMŲ KAINOS IR KITI KLAUSIMAI

Birželio 26 d. vykusiam posėdyje taryba patvirtino Elektrėnų savivaldybės tarybos 2019 metų antrojo pusmečio darbo planą, kuris parengtas siekiant užtikrinti tarybos veiklos viešumą, skaidrumą ir atvirumą visuomenei, veiksmingiau paskirstyti ir panaudoti tarybos darbo laiką, suvienodinti komitetų ir tarybos posėdžių darbo krūvį. Į darbo planą įrašyti tik pagrindiniai klausimai, todėl tarybos posėdžių darbotvarkės bus pildomos.

Posėdyje patvirtinta Elektrėnų savivaldybės tarybos Kontrolės komiteto 2019 m. veiklos programa. Nuspręsta ne konkurso būdu trumpalaikiams renginiams nuomoti Elektrėnų savivaldybei nuosavybės teise priklausančias patalpas (tarybos posėdžių salę, pasitarimų kabinetą), nustatyti nuomos įkainiai, taip pat nustatyti kopijavimo ir spausdinimo paslaugų įkainiai.

Tarybos nariai pritarė, kad UAB „Elektrėnų komunalinis ūkis" imtų iki 1085,0 tūkst. eurų ilgalaikę paskolą iki dešimties metų investicijoms į vandentvarkos ir šilumos ūkį įgyvendinti.

Taip pat patvirtino Fiksuotų pajamų mokesčio dydžius ir lengvatas, taikomus



Gediminas Ratkevičius 2008 metais yra pelnęs savivaldybės metų tarnautojo apdovanojimą. Jis pabrėžia, kad viską reikia daryti su protu

įsigyjant verslo liudijimus 2020 m. vykdomai veiklai. Rengiant sprendimą buvo įvertinti Valstybinės mokesčių inspekcijos pateikti duomenys apie išduotus gyventojams verslo liudijimus Elektrėnų savivaldybėje, jų skaičių, suteiktas lengvatas ankstesniais metais. Pagal 2019 m. keturių mėnesių duomenis, populiariausios veiklos: kirpyklų, kosmetikos kabinetų ir salonų, soliariumų veikla, prekyba, statyba, variklinių transporto priemonių techninė priežiūra ir remontas, kvalifikacijos tobulinimo ir papildomo mokymo veikla.

Iš dalies pakeistas Nenaudojamų, apleistų kitos paskirties žemės sklypų nustatymo tvarkos aprašas. Sprendimas parengtas Komisijos nenaudojamais, apleistiems žemės sklypams nustatyti iniciatyva.

Nuspręsta išduoti administracijos direktoriui Gediminui Ratkevičiui leidimą dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, žymima slaptoumo žyma „SLAPTAL".

Taryba patvirtino Elektrėnų savivaldybės jaunimo reikalų tarybos sudėtį ir nuostatus.

Posėdyje nuspręsta perduoti panaudos pagrindais dešimties metų laikotarpiui biudžetinei įstaigai Elektrėnų savivaldybės literatūros ir meno muziejui Elektrėnų savivaldybei nuosavybės teise priklausančias negyvenamas patalpas, esančias Abromiškių k., įstaigos veiklai vykdyti.

Patvirtintas Elektrėnų savivaldybės administracijos 2018 m. finansinių ataskaitų rinkinys.

Taip pat patvirtintos savivaldybės viešosios bibliotekos, sporto centro, švietimo įstaigų 2018 m. veiklos ataskaitos ir 2018 m. finansinių ataskaitų rinkiniai.

Nuspręsta pirkti keturių kambarių butą Elektrėnuose. Įgyvendinant projektą „Bendruomeninių vaikų globos namų ir vaikų dienos centrų tinklo plėtra Elektrėnų savivaldybėje", butas skirtas Vaikų globos namuose esantiems vaikams apgyvendinti.

DAUGIAU ĮSPŪDINGŲ IDĖJŲ LIETUVOS ATEIČIAI!

Milda KIŠKYTĖ

Birželio pabaigoje Visagino savivaldybės meras Erlandas Galaguzas ir mero pavaduotoja Aleksandra Grigienė dalyvavo verslo žurnalo „Structum“ inicijuoto projekto „Išmanusis miestas“ apdovanojimų ceremonijoje (nuotr.). Konkurso „Išmanusis miestas V“ globoja Aplinkos, Švietimo, mokslo ir sporto, Kultūros, Susisiekimo, Vidaus reikalų ministerijos, o kompetentingą tarptautinę komisiją sudarė žinomi architektai, urbanistai, universitetų dėstytojai, nekilnojamojo turto, statybų rinkos ir savivaldybių atstovai. Šiemet penkios Lietuvos savivaldybės, tarp jų ir Visagino, pakvietė aukštosios mokslo įstaigose besimokančius architektūros, inžinerijos, statybos ir kitų programų studentus rengti projektus ir prisidėti prie Lietuvos regionų augimo ir plėtros savo idėjomis. Projektus konkursui pateikė 22 komandos, kurios savo darbuose turėjo susitelkti į aukštos gyvenimo kokybės užtikrinimą ir tvarumą, pasitelkti naujausius techninius sprendimus ir technologijas. Šio konkurso ypatumas – jo dalyviai turės galimybę įgyvendinti savo projektus.

Geriausios urbanistinės koncepcijos prizas atiteko Vilniaus Gedimino technikos universiteto komandai. Projektas – Visagino draugystės kvartalo sutvarkymas, urbanistinėmis priemonėmis suformuojant Sedulinos pėsčiųjų alėjos ruožą III mikrorajone. Projektą rengė Martynas Germanavičius, Rūta Vitkutė. Projekto vadovė – Dalia Dijokienė.

Nugalėtojus pasveikinęs Visagino savivaldybės meras E. Galaguzas pasidžiaugė projekto sėkme, išreiškė viltį, kad jau artimiausioje ateityje jis bus veiksmingai pritaikytas visaginiečių labui, ir palinkėjo dovanoti dar daug įspūdingų idėjų Lietuvos ateičiai.

Geriausio architektūrinio projektavimo nugalėtoju tapo Kauno technologijos universitetas. Projektas – Ledo arena Tauragėje. Projektą rengė Ugnė Miškevičiūtė, Aistė Stulgytė, Agnija Ponomariova, Paulius



Janonis, Aurimas Dermauskas, Martynas Arbačiauskas. Projekto vadovė – dr. Laura Stasiulienė.

Nuo konkurso pradžios per penkerius metus „Išmaniajame mieste“ dalyvavo 23 savivaldybės iš visos Lietuvos, septynios aukštosios mokyklos, 400 studentų, kurie pateikė 65 projektus. Pasak organizatorių, šiemet aktyviausi buvo ketvirtojo kurso studentai, pristatę savo baigiamuosius darbus.

„Džiaugiuosi, kad kasmet gauname labai kruopščiai ir atsakingai parengtų darbų, tokių sulaukėme ir šiemet. Kompetentingai tarptautinei komisijai tikrai nebuvo lengva išrinkti geriausius, o tai tik įrodo, kad judame į priekį išmaniųjų miestų kūrimo link ir norime spręsti įvairias demografines ir socialines problemas“, – kalbėjo projekto „Išmanusis miestas“ sumanytoja ir organizatore, žurnalo „Structum“ leideja Ignė Dutova.

Renginio metu padėkota visiems dalyviams už jų ryžtą kurti geresnį rytą, ministerijoms ir savivaldybėms, kurios jau ne pirmus metus globoja „Išmaniojo miesto“ konkursą. „Mažesni miesteliai ir regionai, kaip ir

didesni miestai, nori būti šiuolaikiški, inovatyvūs, išmanūs. Linkiu, kad tai, kas sukurta per penkerius metus, būtų realizuota. Džiaugiuosi, kad su tokiu nedideliu kolektyvu galima padaryti tiek daug“, – pabrėžė renginyje dalyvavęs Jonavos rajono meras, Lietuvos savivaldybių asociacijos prezidentas Mindaugas Sinkevičius.

Pasak vidaus reikalų viceministro Tautvydo Tamulevičiaus, regionuose yra labai didelis potencialas, todėl toks projektas, kaip „Išmanusis miestas“, gali padėti išspręsti tam tikras problemas. „Ilgainiui jūsų įgyvendinti projektai tampa miestų veidu ir pasididžiavimu. Linkiu matyti savo projektus, virstančius kūnu“, – sakė T. Tamulevičius.

„DELFI.lt“ skaitytojų sprendimu specialius prizas atiteko Kauno technologijos universiteto komandos nariams, pernai taip pat laimėjusiems šį apdovanojimą.

Susisiekimo ministerijos įsteigtą prizą „Išraiškingiausiai architekto ambicijai“ laimėjo VGTU projekto „Ledo arena Tauragėje“ rengėjas Lukas Ramanauskas. Šio projekto vadovas – Saulius Pamerneckis.

SIEKIAME GYVENTI KOKYBIŠKOJE APLINKOJE

Roma SINKEVIČIŪTĖ

Prienų rajono savivaldybės administracija, siekdama pagerinti Prienų miesto socialinę infrastruktūrą, įgyvendina projektą „Nemuno upės pakrantės ir Revuonos parko bei jo prieigų sutvarkymas ir pritaikymas bendruomenės ir verslo poreikiams“, kurio metu tvarkomos reprezentacinės Prienų miesto viešosios erdvės.

Prienų rajono meras Alvydas Vaicekuskas pabrėžė, kad projektas pakeis miesto veidą neatpažįstamai. „Visi norime ir siekiame gyventi kokybiškoje aplinkoje – ar tai būtų nuosava sodyba, butas, ar erdvė, kurioje dirbame, leidžiame laisvalaikį. Jau kelerius metus Prienuose gyvename lyg nesibaigiančių statybų aikštelėje. Per šį laiką suremon-

tuota F. Martišiaus g., Vytauto g. ruožas iki tilto, padedant bendruomenei sukurta sporto ir pramogų erdvė Paprienėje prie Nemuno, duris atvėrė nauja autobusų stotis, miestas ir Laisvės aikštę puošia fontanas, taip pat vyksta darbai Stadiono mikrorajono viešosiose erdvėse, statomas baseinas, asfaltuojamos gatvės buvusiame kariniame mieste lyje, tiesiamas pėsčiųjų ir dviračių takas, dirbami kiti darbai – visa tai skirta mūsų žmonėms, į gimtinę pasisvečiuoti grįžtantiems vaikams ir miesto svečiams. Taip pat labai tikiu, kad sukurta infrastruktūra ir padidėję gyventojų ir turistų srautai paskatins kurti naujas verslo paslaugas – lauko prekybos, maitinimo, laisvalaikio ir kt. Tai labai prisidėtų prie Prienų miesto socialinės ir ekonominės gerovės augimo. Kviečiu ir gyventojus prisidėti prie miesto gražinimo: sodinti gėles prie savo

KAUNO VIENYBĖS AIKŠTĖJE – FINALINIS DARBŲ ETAPAS



Petras LINGĖ

SBA grupės rekonstruojamoje Vienybės aikštėje Kaune įsibėgėja finalinio etapo darbai: pradėta kloti iš Portugalijos atplukdyta granito danga, iš specialaus balto betono liejami architektūros elementai, vežamas gruntas augalams žaliosiose zonose sodinti. Numatoma, kad tarptautinį pripažinimą už architektūrą pelnusi aikštė taps atvira miestiečiams jau rudens pabaigoje.

„Įžengėme į finalinį kelis mėnesius trukusiantį darbų etapą, po kurio dovanosime kauniečiams šviesią ir gyvą Vienybės aikštę. Tikimės, kad atgimusi aikštė taps centriniu miesto aikščių etalonu“, – sako aikštę atnaujinančios SBA grupės nekilnojamojo turto bendrovės „Urban Inventors“ vadovas Lionginas Šepetys.

Betonavimo darbus aikštėje atlieka Latvijos bendrovė „City Playgrounds“, kurios specializacija – išskirtinių betoninių elementų liejimas, skate parkų, laisvalaikio zonų įrengimas. Sudėtingos formos lenkti architektūriniai elementai iš specialaus balto betono Lietuvoje

liejami pirmą kartą. Čia triukus galės rodyti dviračių ir riedlenčių sporto mėgėjai, kuriems bus išlieti specialūs betoniniai elementai.

Aikštę puoš ir du fontanai. Vienas tekės tarsi dirbtinis upelis, o kitas trykš iš žemės – 40 purkštukų bus įmontuoti tarp granito plokščių.

Aikštėje nuo Karo muziejaus pusės jau paklotos granito plokštės, atvežtos iš Portugalijos. „Šie darbai unikalūs, Lietuvoje atliekami pirmą kartą. Viena granito plokštė sveria kone pusę tonos. Apmokymams, kaip paruošti aikštę ir kloti šios rūšies granitą, buvo atvykę specialistai iš Norvegijos ir Italijos. Iš viso paklosime apie 11 tūkstančių kvadratinį metrų tokių plokščių“, – pasakoja plokštės klojančios bendrovės „Gevalda“ projektų vadovas Jonas Dogelis.

Be granito dangos, kurios didžiąją dalį pirkto Kauno miesto savivaldybė, į aikštės atnaujinimo projektą vien SBA grupės investicijos perkops 10 mln. eurų. Tai istoriškai didžiausia investicija į centrinės aikštės projektą Lietuvoje.

Aikštės atnaujinimo architektūrinė kon-

cepcija praėjusių metų pabaigoje pelnė aukščiausią įvertinimą tarptautiniuose Vokietijos Dizaino apdovanojimuose. Nugalėtoju kategorijoje „Miesto erdvė“ projektą pripažino iš garsių architektų ir dizainerių sudaryta tarptautinė komisija. Laurus nuskynusią Kauno Vienybės aikštės architektūrinę koncepciją sukūrė tarptautinė architektūros ir dizaino bendrovė „Deluxe“. Įgyvendinimo projektą kartu su Vokietijos architektais rengė architektas Rimantas Giedraitis. „Neabejojame, kad atgimusi Vienybės aikštė bus centrinė miesto gyvenimo ašis – visų miestiečių aikštė: fontanai, aukšti medžiai, džiaz oazė, specialios vietos riedlentiniams ir dviratininkams. O ramesnės vietos poilsiui šalia žaliųjų zonų trauks įvairaus amžiaus kauniečius ir svečius į Vienybės aikštę“, – sako R. Giedraitis.

Greta aikštės „Urban Inventors“ baigia statyti ir 16,8 tūkst. kv. m verslo centrų kompleksą BLC 2.

BLC 2 yra išskirtinėje vietoje. Iš visiems biurų nuomininkams skirtos žaliuojančios terasos atsiveria įstabi Kauno panorama.

verslo įmonių, įstaigų, daugiabučių namų, puošti žydinčiais augalais pagrindines gatves ir visas gatveles – kurti gražų kraštą ir gerą nuotaiką“, – kviečia meras A. Vaicekauskas.

Kompleksiniai viešųjų erdvių atnaujinimo darbai vyksta Revuonos parke ir jo prieigose, Nemuno upės pakrantėje, Lietuvos didžiojo kunigaikščio Kęstučio paminklo prieigose. Bendra projekto vertė – per 1,3 mln. eurų. Projektas finansuojamas Europos regioninės plėtros fondo, Lietuvos valstybės ir Prienų rajono savivaldybės biudžetų lėšomis. Projektą ketinama įgyvendinti iki 2020 m. pabaigos.





Ričardas ZULCAS

Už įgyvendintą naujo daigiafunkcio sveikatingumo centro su baseinu statybų projektą Klaipėdos miesto savivaldybei skirtas „Europos burių“ apdovanojimas. Finansų ministerijos rengiamo konkurso laureatai paskelbti ir apdovanoti birželio 26 d. per Vilniuje vykusią ceremoniją.

„Europos burės“ – tai konkursas, kuriame renkami geriausi ES struktūrinių fondų investicijų Lietuvoje projektai. Klaipėda apdovanojimą pelnė „Už šiuolaikiškos aplinkos kūrimą“. Daigiafunkcis sveikatingumo centras su 50 m ilgio 10 plaukimo takelių baseinu Klaipėdoje veikia jau metus – nuo 2018 m. birželio 26 d.

„Simboliška, kad apdovanojimas Klaipėdai skirtas praėjus lygiai metams nuo šio miesto bendruomenei svarbaus objekto atidarymo. Džiugu, kad daigiafunkcio sveikatingumo centro svarba pripažįstama visoje šalyje, tačiau svarbiausia, kad jis atveria plačias galimybes mūsų miesto gyventojams propaguoti sveiką ir aktyvų gyvenimo būdą, įtraukia įvairiausias visuomenės grupes – nuo vaikų iki senjorų, nuo mėgėjų iki profesionalų“, – sako Klaipėdos miesto meras Vytautas Grubliauskas.

Skiriant apdovanojimą įvertinta tai, kad daigiafunkcis sveikatingumo centras atveria sąlygas neformaliojo švietimo, sveikatinimo ir

KLAIPĖDOS SAVIVALDYBEI – „EUROPOS BURIŲ“ APDOVANOJIMAS

laisvalaikio veikloms ne tik miesto gyventojams, bet ir profesionaliems sportininkams. Čia įrengtas baseinas atitinka Tarptautinės plaukimo federacijos (FINA) standartą. Tokius pažangius technologinius sprendimus naudojančio baseino Baltijos šalyse iki šiol nebuvo. Tai A+ energinės klasės statinys. Jame įrengtos saulės baterijos, elektromobilių įkrovos stotelė ir kt., o įrengtos technologijos baseiną leidžia lengvai pritaikyti plaukti besimokantiems vaikams, nėsčiųjų užsiėmimams vandenyje, vandens gimnastikai, neįgaliesiems, senjorams. Daigiafunkciame centre įrengta ir specializuota nardymo šachta, kurioje gali treniruotis profesionalūs narai, kariuomenės atstovai, povandeninės archeologijos specialistai. Daigiafunkcio sveikatingumo centro su baseinu projektą įgyvendino ir darbus koordinavo Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos komanda.

„Europos burių“ apdovanojimais siekiama įvertinti ir visuomenei pristatyti didžiausią vertę žmogui, kraštui, visuomenei ir valstybei duodančius ES fondų lėšomis finansuojamus projektus. Konkursas vyko jau vienuoliktą kartą. Nugalėtojai šiemet buvo renkami penkiose kategorijose – „Už investicijas į žmogų“, „Už inovatyvius sprendimus“, „Už šiuolaikiškos aplinkos kūrimą“, „Už suteiktas galimybes augti“, „Už įdomiausią smulkiojo verslo projektą“.

„Europos burės“ – ne pirmas apdovanojimas, skirtas Klaipėdai už sveikatingumo centro su baseinu projektą. Pernai šis objektas Lietuvos sporto vadybos apdovanojimuose buvo pripažintas „Metų sporto infrastruktūros objektu“.

ŠIUOLAIKIŠKOJE APLINKOJE PASTEBĖTA IR VARĖNA

Solveiga ŽUKIENĖ

Vykusiame konkurso „Europos burės“ finaliniame etape kategorijoje „Už šiuolaikišką aplinką“ projektas „Varėnos miesto centrinės dalies modernizavimas ir pritaikymas visuomenės poreikiams“ (I etapas) pateko tarp trijų geriausių. „Smagu, kad Vasario 16-osios gatvės rekonstrukcija buvo pastebėta ir nominuota kategorijoje „Už šiuolaikišką aplinką“. Įdėjome daug pastangų, siekdami kuo įdomiau ir originaliau įrengti miesto centrinę dalį“, – džiaugėsi Varėnos rajono meras Algis Kašėta (nuotr.).

2018 m. vasarą buvo baigtas įgyvendinti projektas „Varėnos miesto centrinės dalies modernizavimas ir pritaikymas visuomenės poreikiams“ (I etapas) ir iškilmingai atidaryta Vasario 16-osios gatvė. Joje perteikta nemažai krašto simbolikos elementų, panaudoti



Varėnos herbo motyvai. Bitės ir viržių žiedai atsispindi fontano ir tvenkinėlio dekoratyvinėse detalėse, suoliukų puošyboje. Akį traukia nauji gėlynai, aplinką pagyvina fontanas ir tekantis upelis. Šiais metais rekonstruota dalis yra dar gražesnė: suvešėjo gėlynai. Pasirinkta augalija nuo seno puošia džiūkiškas sodybas, auga natūralioje gamtoje. Apželdinimui pasirinkta Europoje ir visame pasaulyje sparčiai populiarėjantis natūralistinio gamtovaizdžio

formavimo stilius, kuris pritaikomas urbanistinėse zonose. Kuriamas natūralistinis, mažai priežiūros reikalaujantis kraštovaizdis. Tai daigiamėčiai augalai, kurie kasmet vis labiau atskleidžia savo grožį. Ypatinę Vasario 16-osios gatvės vaizdą galima pamatyti naktį. Įspūdi ir jaukumą sukuria išskirtinis apšvietimas. Miesto centre dažnai vyksta įvairūs renginiai ir šventės. Tai patogi vieta ilsėtis ir puoselėti įvairias krašto tradicijas.

GLOBALIZACIJA SKATINA SAVIVALDYBES IEŠKOTI BENDRŲ SPRENDIMŲ

Edmundas MALIŠAUSKAS

Vykstant globalizacijos procesams didėja gyventojų mobilumas, aktyvėja vidinė migracija, daugėja kitų iššūkių, todėl vis svarbesnį vaidmenį įgyja regionų savivaldybių bendradarbiavimas.

PAKAUNĖJE DIRBA IR VILNIEČIAI

Apie ekonomikos situaciją, investicijas ir tobulesnės savivaldos modelio paieškas birželio pabaigoje Raudondvario pilyje vykusioje konferencijoje „Darni Kauno regiono plėtra: galimybės ir iššūkiai“ kalbėjo Europos Komisijos, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Lietuvos banko, Kauno rajono savivaldybės atstovai, verslininkai, sociologai. Forumą organizavo žurnalas IQ ir Kauno rajono savivaldybė.

Europos Komisijos atstovybės Lietuvoje vedėjo pavaduotojas Marius Vaščega pabrėžė, kad darni plėtra, sąžininga konkurencija ir bendradarbiavimas yra universalūs principai. „Dirbsime kartu arba mus sudirbs po vieną“, – šypsojosi pareigūnas, daugiausia kalbėjęs apie Europos problemas.

Forumo dalyviai pažymėjo, kad žmonės tapo kur kas mobilesni, didėja greičiai, trumpėja atstumai, vis labiau populiarėja nuotolinis darbas, daugybė procesų vyksta elektroninėje erdvėje. Gyventojai juda iš vienos savivaldybės į kitą: vienoje gyvena, kitoje dirba, dar kitur ilsisi.

„Kauno regionas labai sparčiai vystosi, todėl visoms aštuonioms savivaldybėms reikėtų kurti bendrą transporto sistemą ir diegti elektroninį bilietą. Yra ir kitų sričių, kur reikia bendrų sprendimų“, – įsitikinęs Kauno rajono savivaldybės mero pavaduotojas Antanas Nesteckis.

Ekonomikos ir inovacijų viceministras Marius Skuodis sakė, kad kol kas didžioji dalis investicijų nusėda Vilniuje, tačiau Kauno regionas taip pat sparčiai auga. Geriau apmokamo darbo paieškos žmonės verčia įveikti vis didesnius atstumus. Kaip pavyzdį jis pateikė Karmėlavos seniūnijoje įsikūrusią Kauno LEZ, kur maždaug 18 proc. darbuotojų sudaro Kauno rajono gyventojai, o likusią dalį – kauniečiai, jonaviškiai, atvykstantys iš kitų savivaldybių, nemažai jų važinėja ir iš Vilniaus.

REIKIA ŠIUOLAIKINIŲ SPECIALISTŲ

M. Skuodis taip pat pažymėjo, kad tokioms Kauno rajone investuojančioms tarptautinėms bendrovėms, kaip automobilių komponentų gamintojos „Continental“ arba „Hella“, reikia aukštos kvalifikacijos darbuotojų. „Šios



jmonės orientuoja savo gamybą į ateitį, todėl būtų naivu įsivaizduoti, kad joms tiks paprasti mechanikai – reikia šiuolaikinių elektronikos specialistų. Ir tai nemenkas iššūkis mūsų švietimo sistemai“, – kalbėjo viceministras.

Kauno LEZ valdančios įmonės direktorius Vytas Petružis pasakojo, kad zonoje jau sėkmingai veikia 24 bendrovės, investavusios daugiau kaip 634 mln. eurų, sukurta beveik 5 tūkst. darbo vietų.

Investuotojus vilioja puiki geografinė padėtis, išplėtotas transporto tinklas, palanki investicinė aplinka.

ATVYKSTA IŠ VISOS LIETUVOS

Kauno rajono vyriausioji architektė Jurgita Kalvinskaitė pažymėjo, kad Kauno rajonas iš kitų savivaldybių išsiskiria itin aktyvia gyvenamojo sektoriaus plėtra. Ypač auga Užliedžių, Domeikavos, Ringaudų, Raudondvario, Garliavos apylinkių seniūnijos.

„Mūsų krašte kuriasi jaunos šeimos, stabiliai didėja gimstamumas, o pagal gyventojų dalį iki 19 metų esame jauniausia Lietuvos savivaldybė“, – kalbėjo architektė.

Dalis naujakurių į Kauno rajoną atsikelia iš Kauno, tačiau ne mažiau jų atvyksta iš Šakių, Jurbarko, Ukmergės, Raseinių, kitų Lietuvos vietų, beveik ketvirtadalį sudaro buvę emigrantai.

J. Kalvinskaitė tvirtino, kad didelė plėtra kelia iššūkių: reikia vaikų darželių, pradinio mokyklų, būtina investuoti į kelius, parkus, dviračių takus, kitą infrastruktūrą. „Kauno rajone yra daug gražios gamtos, todėl svarbu, kad urbanizacija nepadarytų jai žalos“, – dar vieną problemą įvardijo architektė.

Su verslu padidėja transporto srutai, triukšmas, oro tarša, todėl būtina derinti verslo plėtrą ir šalia esančių gyventojų interesus, rūpintis, kad nepablogėtų jų gyvenimo kokybė.

BŪTINA TOBULINTI SAVIVALDĄ

Prof. Gediminas Merkys leidosi į tobulesnės savivaldos modelio paieškas. Jis

pažymėjo, kad Lietuva Europoje išsiskiria nevienodo dydžio savivaldybėmis, kur vienai savivaldybei tenkantis vidutinis gyventojų skaičius nuolat mažėja. Nevienodo dydžio ir seniūnijos. Kai kuriose gyvena vos keli šimtai gyventojų, o štai Kauno Šilainių seniūnijoje jų yra net 56 tūkstančiai. „Lietuvos gyventojai turi akivaizdžiai nevienodas galimybes naudotis paslaugomis, o tai prieštarauja Europos vietos savivaldos chartijai. Be to, šalis išlieka viena labiausiai centralizuotų ES – ilgainiui sunyko apskritys, iš kurių liko tik pavadinimai“, – apgailestavo profesorius.

G. Merkys stebėjosi sklandančiomis kalbomis apie ketinimus prie Kauno miesto prijungti Kauno rajono savivaldybę. „Tai oligarchinės užmačios, galinčios turėti tragiškų pasekmių“, – įsitikinęs profesorius.

G. Merkio teigimu, mechanškai sujungus dvi savivaldybes, iškiltų grėsmė darniai plėtrai, Kauno rajono gamtos ir istorijos paveldui, atskirų miestelių tapatybei, gyventojams padidėtų mokesčiai, sumažėtų paslaugų, ypač nukentėtų labiau nutolusios gyvenvietės.

Pasak mokslininko, žiedinės savivaldybės nėra unikalūs, tik Lietuvai būdingas reiškinys. „Pavyzdžiui, Vokietijoje tokių – begalė, ir niekas neskuba jų naikinti, nes dažniausiai jos klesti“, – tvirtino kelerius metus Vokietijos universitetuose dirbęs profesorius.

„Manau, kad žiedinių savivaldybių naikimo idėja yra dar vienas burbulas, jei kas nori tuo užsiimti – nusilauš dantis“, – įsitikinęs G. Merkys. Pasak jo, būtų neįmanoma panaikinti Vilniaus rajono savivaldybės, nes joje kompaktiškai gyvena lenkai, o tautinių mažumų teritorinį integralumą gina ES teisės aktai.

„Šiandien reikia galvoti ne apie tai, kaip mechanškai sujungti administracinius vienetus, o stiprinti regionų savivaldybių bendradarbiavimą ir kurti optimesnį savivaldos modelį, galbūt jis galėtų būti kelių pakopų, kaip Lenkijoje arba Vokietijoje“, – samprotavo profesorius.

KIEKVIENAI IDĖJAI REIKALINGAS ATSINAUJINIMAS



Romo Gurklio nuotraukos

Justė BRIGĖ, Violeta ŽALALIENĖ

„Nuo organizacinių reikalų išsisukti nepavyko, – pasiteiravus, ar pakeitus pareigas mažiau rūpesčių teko organizuojant miesto šventę, nusijuokia Molėtų rajono meras Saulius Jauneika, ankstesnėje kadencijoje dirbęs savivaldybės administracijos direktoriumi. – Tačiau mes turime puikią komandą, kuri sugeba rengti puikias šventes.“ Šių metų iššūkis – šventei pasirinkta nauja erdvė, tad,



Molėtuose prie Pastovio ežero atidengta skulptūra „Žvejo batai“. „Pasimatuok ir tu – gausi laimės su kaupu“, – skelbia įrašas batuose. Pamerкта ir gigantiška plūdė

„Molėtai visų pirma labai gražus ir švarus kraštas. Čia nėra jokios aplinką teršiančios pramonės“, – sakė rajono mero pavaduotoja Vaida Saugūnienė šventinėje Molėtų mugėje

mero teigimu, reikėjo numatyti, kokias veiklas kur įkurdinti. „Matysime, pasiteisins ar ne šis sumanymas, ar ta vieta patiks molėtiškiams. Po šventės aptarsime, ar ką reikės keisti, – apžvelgęs daugiafunkcę aikštę mintimis dalijasi meras. – Erdvė gana didelė, ir visi renginiai gali susikcentruoti vienoje vietoje. Manau, kad kiekvienas į šventę atėjęs molėtiškis rado kuo užsiimti.“ Savivaldybės vadovų teigimu, jų siekis – sukurti infrastruktūrą, kuri tarnautų žmonių poilsiui ir laisvalaikiui.

ŽVEJYBOS ROJAUS GALIMYBĖS

Ežeringą Molėtų kraštą seniai yra pamėgę žvejai. „Beveik visi molėtiškiai žvejoja, sulaukiame daug žvejų mėgėjų iš kitų šalies vietų, tad ir infrastruktūrą deriname prie šio pomėgio, kad žvejams būtų patogu“, – apie vieną Molėtų rajono išskirtinumą pasakoja meras.

Molėtai „Žvejybos rojus“ vardą pelnė dėl prieš kelerius metus įgyvendinto projekto. 2015 m. žiemą startavęs projektas „Žvejybos rojus“ buvo skirtas mėgautis atsakinga žūkle Molėtų, Zarasų ir Ignalinos krašto vandens telkiniuose. Pradėjus ruošti šiam projektui, regiono ežerai buvo įžuvinami. Projekto esmė – sukurti žvejams mėgėjams žvejybos rojų, kuriame jie rastų daugiau mažiau garantuotą laimikį, prekybą ir nuomą žvejybai skirtu inventoriumi, masalais, informacijos apie ežerus, žuvis, nakvynę, maitinimą. Įgyvendinant šį projektą įrengėme kelias valčių nuleidimo vietas, bet jų trūksta, tad planuojame įrengti dar kelias, – planais pasi-

dalija meras. – O ežerų įžuvinimas galėtų būti intensyvesnis. Žuvų ištekliai ežeruose didėja, bet jei masalu žuvį kelias dienas turi jaukintis, iš kitur atvykusiam žvejui mėgėjui tai nėra patrauklu.“

Žvejyba – ir mero pomėgis, tik, kaip jis teigia, laiko ne tiek daug lieka, tad meškerioja arčiau namų esančiuose ežeruose. Pajuokavus, koks didžiausias tarpas buvo tarp pagautos žuvies akių, meras nusijuokia, kad dideliais laimikiais pasigirti negali. Na, kilogramo – pusantro karšiai. Užtat puikiai jaučia, kas vyksta rajono ežeruose ir ko reikėtų, norint Molėtų rajone sukurti tikrą žvejų rojų, nes šio krašto ateitis neatsiejama nuo žvejybos.

GYVENIMĄ KURIA ŽMONĖS

„Rajono gyvenimą kuria žmonės, ir labai svarbu, kad jie turėtų darbo, kad čia būtų jauku gyventi, kad jaunoms šeimoms būtų patogu auginti vaikus. Savivaldybės tikslas – sukurti tas sąlygas. Pasirūpinti, kad rajone būtų modernūs darželiai. Tikime, kad iki kitų metų pavyks atnaujinti likusį nesutvarkytą Giedraičių vaikų darželį. Visi kiti rajono darželiai jau atnaujinti. Mūsų rajone vaikučių skaičius didėja, tad ir darželių poreikis auga. Tik susiduriame su kiek keistoku reiškiniu. Darželiuose vaikų daugiau, o mokyklose stabilus mokinių skaičius, o kai kuriose – mažėja, – sako S. Jauneika. – Kurdami rajono ateitį, mes, matyt, turime eiti dviem kryptimis. Viena – stengtis į rajoną pritraukti jaunus žmo-

nes. Tam turime šiek tiek priemonių. Jaunoms šeimoms padedame įsigyti pirmąjį būstą. Be valstybės paramos, skiriamas ir savivaldybės finansavimas. Nors 10–20 proc. parama gal ir nėra labai didelė, bet jaunoms šeimoms ir tai yra pagalba. Pernai būstus įsigyti padėjome septynioms šeimoms. Šiomet kiek pakoregavome paramos teikimo taisykles. Atsisakėme reikalavimo, kad jauna šeima rajone būtų jau deklaravusi gyvenamąją vietą. Užtenka susitarimo, kad deklaruos. Šiais metais parama skirta aštuonioms šeimoms, maksimali paramos suma – 10 tūkstančių eurų.“

TIK APLINKAI DRAUGIŠKAS VERSLAS

„Molėtai visų pirma labai gražus ir švarus kraštas. Čia nėra jokios aplinką teršiančios pramonės“, – didžiausią privalumą iškelia rajono mero pavaduotoja Vaida Saugūnienė.

„Tikime, kad rajone ir neatsiras aplinką teršiančių įmonių, – lūkesčiais dalijasi ir rajono meras. – Rajono strategijoje aiškiai parašyta,

kad plėtosime aplinkai draugišką verslą. Tokių investuotojų ir stengiamės ieškoti. Žinoma, tai nėra lengva užduotis. Kol kas investuotojai labiau linkę rinktis didžiuosius miestus, nes ten lengviau rasti reikalingos kvalifikacijos darbuotojų. Tačiau manau, jei sudarysime geras gyvenimo sąlygas, ir Molėtų rajone kursis daugiau darbdavių reikalavimus atitinkančių žmonių.“

Kaip ir dauguma Lietuvos savivaldybių, taip ir molėtiškiai pritraukdami investuotojus smarkiai pralaimi prieš tuos, kurie turi laisvas ekonomines zonas. Mokesčių lengvata – verslui patrauklus masalas. „O kuo mes galime būti patrauklūs? Kiek leidžia biudžeto galimybės, galima investuotojui padėti susikurti infrastruktūrą, pasikloti komunikacijas, atleisti nuo žemės ir žemės nuomos, taip pat nekilnojamojo turto mokesčių. Galima paspartinti sklypų dokumentacijos tvarkymą“, – galimybės apžvelgia rajono meras ir priduria, kad ir mieste, ir rajone yra verslui tinkamų sklypų.

Mero pavaduotoja pasidalija pamąstymais sukurti verslui patrauklią zoną šalia kelio Utena–Vilnius. Verslo sukoncentravimas vienoje vietoje galbūt būtų patrauklesnis investuotojams.

„Be abejo, mums reikalingas ir paslaugų verslas. Kad ir darnios senatvės, poilsio namai, – dar vieną nišą verslui Molėtų rajone įvardija meras ir priduria, kad ateinantis ES paramos laikotarpis turėtų būti labiau orientuotas į verslo kūrimo skatinimą. – Galbūt tai turėtų būti finansinė pagalba verslui, galbūt verslui skirtų zonų formavimas. Tik, žinoma, tai neturėtų būti daroma dirbtinai: sukuriame zoną, galbūt kažkas kažkada ja naudosis. Lėšos turėtų būti naudojamos konkrečiais atvejais, skatinant darbo vietų kūrimą.“

„EŽERŲ SIETUVA“: GYVUOTI AR NUNYKTI?

Pirmąją miesto šventės dieną molėtiškius nudžiugino „Ežerų sietuva“. „Pradėjus rengti tarptautinį liaudiškos muzikos ir šokių festivalį „Ežerų sietuva“, buvome labai aktyvūs. Dalyvavome penkios savivaldybės. Dabar tas aktyvumas kiek išblėsęs. Likome trise: Ignalina, Molėtai ir Švenčionys. Ne kartą diskutavome, ar mums vis dar reikia „Ežerų sietuvos“, ir nusprendžiame, kad reikia. Molėtiškiams ir mūsų svečiams tai vienas pramoginių renginių, kuriame galima susipažinti su kitų tautų kultūra. Tai žmonėms padeda plėsti kultūrinį akiratį, – mintimis dalijasi mero pavaduotoja V. Saugūnienė, kuriai kultūra yra viena iš daugelio kuruojamų sričių. – Žinoma, juntamas išsivėpimas, bet manau, kad šios gražios tradicijos negalima numarinti, galbūt reikia ieškoti naujos koncepcijos, nes esame kiek įsprausti į rėmus – festivalis keliauja tik per savivaldybes, turinčias ežerų.“

Nors V. Saugūnienė savivaldybėje dirba tik pirmuosius mėnesius, bet rajono problemas ir galimybes ji žino puikiai, nes politikoje dalyvauja vienuolika metų, dvi kadencijas jau dirbo rajono taryboje. Matyt, tai lėmė jai patikėti nemenką kuruojamų veiklų sąrašą. Dirbusi pedagoge, renginių organizatore, kultūros darbuotoja, ji kuruoja švietimą, kultūrą, sportą, kultūros paveldą, jaunimo reikalus. Yra atsakinga už tarptautinį ir regioninį bendradarbiavimą, užsieniečių integraciją, ryšių su išvykusiais ir užsienį molėtiškiais koordinavimą, kaimo plėtrą, gyventojų užimtumą ir viešųjų darbų organizavimą.

Tarp jos kuruojamų sričių yra ir turizmas, tad paklausta, kodėl verta atvažiuoti į Molėtus, mero pavaduotoja pabrėžia Molėtų krašto žmonių svetingumą, sutvarkytas erdves ir malonias staigmenas, kuriomis džiaugiasi molėtiškiai ir svečiai, prie kurių jie mielai fotografuojasi. „Planuojame nuosekliai veikti, kad Molėtų mieste būtų įkurtas ištisus metus veikiantis šiuolaikinis poilsio ir pramogų parkas visai šeimai“, – apie turizmo plėtojimo planus užsimena mero pavaduotoja V. Saugūnienė.



Lietuvos riedlenčių federacija kviečia į antrąjį Lietuvos Respublikos atvirą riedlenčių čempionatą, kuris šią vasarą sudrebins naująjį Molėtų riedlenčių parką. Riedlentės nuo 2020 m. įtraukiamos į Olimpinių žaidynių programą



„Nuo organizacinių reikalų išsisukti nepavyko, mūsų siekis – sukurti infrastruktūrą, kuri tarnautų žmonių poilsui ir laisvalaikiui“, – sakė Molėtų rajono meras Saulius Jauneika



Justė BRIGĖ

ŠILUTĖS STATYBOS ATVERIA NAUJĄ TURIZMO PLĖTROS ETAPĄ

Nors šiomet Šilutė, kaip sako rajono meras Vytautas Laurinaitis, tampa didele statybų ir rekonstrukcijų aikšte, bet atvykus į šį vandenų kraštą galima patirti puikių įspūdžių, o objektai netrukus atvers naują turizmo plėtros etapą.

PASLAUGAS PAJVAIRINS BASEINAS

„Su rangovu prieš porą mėnesių savivaldybė pasirašė sutartį dėl baseino statybos. Deja, kaip Lietuvoje įprasta, pirkimas apskūstas, bet tikimės, kad netrukus galėsime pradėti darbus, – viliasi Šilutės rajono meras V. Laurinaitis. – Apie tai, kad Šilutė turės baseiną, jau žinojome praėjusių metų pabaigoje, kai buvo patvirtintas valstybės biudžetas. Valstybės investicijų programoje Šilutės baseinui statyti buvo numatyta skirti 3,8 mln. eurų su sąlyga, kad tiek pat prisidės ir savivaldybė. Mes sutikome su tomis sąlygomis. Baseinas Šilutės rajonui būtinas, nes čia yra vanduo, čia yra vandens pramogos, dėl kurių žmonės ir važiuoja į mūsų kraštą. Tačiau esant blogam orui, kai negalima plaukti laivu, atvykusieji pailsėti teiraujasi, ar yra kokių kitų pramogų, ar yra baseinas.“

Meras tikisi, kad baseinas bus pastatytas sutartyje numatytu laiku – iki 2022 m. balandžio 30 dienos. Sporto komplekse numatytas 25 m ilgio, 4 takų plaukimo baseinas, SPA zona su pramoginiu ir vaikų baseinu, pirčių kompleksas. Taip pat sporto komplekse numatoma treniruoklių salė, imtynių ir bokso sporto šakoms skirtos patalpos, maniežas su bėgimo takais, kuriame planuojama lengvatlečių ir sunkiosios atletikos zona bei zona stalo tenisui.

KINTŲ METAMORFOZĖ IR RUSNĖS BOKŠTAS

Meras užsimeina, kad netrukus bus pradėtas įgyvendinti bendras Šilutės rajono, Bartho (Vokietija) ir Kolobrzego (Lenkija) projektas. Jo nauda Šilutės kraštui – įveiklintas pamarys Kintuose. Ten turėtų atsirasti kaituotojų, buriuotojų ir kitokioms vandens pramogoms reikalinga bazė. „Tikimės, kad darbai prasidės jau kitais metais“, – lūkesčiais pasidalija meras.

Kitais metais turėtų prasidėti ir prieš porą metų savivaldybės nupirktos „Vėtrungės“ stovyklos atnaujinimas. „Aplinkui pušynai,

marios... Tai bus vasaros stovykla ne vien Šilutės, bet ir visos Lietuvos vaikams. Vienu metu stovykloje galės ilsėtis apie šimtą vaikų“, – planais pasidalija meras ir priduria, kad galvojama ir apie pastato panaudojimą kitais metų laikais. Galbūt čia galėtų atvykti menininkai, gal ir žvejams būtų patogų kelioms dienoms įsikurti.

O didžiausia staigmena, kuria šilutiškiai tikisi nustebinti ne tik Lietuvą, yra Rusnėje sumanytas statyti 30 metrų aukščio apžvalgos bokštas. „Iš jo bus galima matyti visą Nemuno deltą, Kuršių neriją ir Neringą, dalį Kaliningrado srities. Tikiu, kad tai bus labai patrauklus objektas. Manau, kad iš bokšto atsiveriantis vaizdas bus patrauklesnis negu keliaujant Anykščių medžių lajų taku“, – lūkesčiais pasidalija meras.

SKRYDIS VIRŠ NEMUNO DELTOS

Tačiau laukti, kol bus pastatytas apžvalgos bokštas, tikrai neverta. Daug įdomaus ir nepatirto šiame krašte yra ir dabar. Galima aplankyti Kintuose esantį Vydūno kultūros centrą, pailsėti jame įrengtame vidinio tilsmo kambaryje, kur vyduniška dvasia sukurta šviesos ir garso harmonija teikia atilsį kūnui ir sielai. Skrydžio virš Nemuno deltos, Krokų lankos, Kniaupo pelkės, daugybės kanalų ir kitų įdomių vietų polėkį padės patirti interaktyvios Rusnėje įsikūrusio Nemuno deltos regiono parko lankytojų centro technologijos. Norintiems pajusti pamario gamtos žavesį keliaujant dviračiu nutiesti dviračių takai. „Dviračių takus nuolat plečiame. Šiuo metu tiesiamas dviračių takas, sujungiantis Rusnę su Šilute. Iš Šilutės prieplaukos galima nuplaukti į Nidą. Tiesa, prieplauka darosi per ankšta, ir jau galvojame apie jos plėtrą ar net apie antros prieplaukos įrengimą, – pasakoja V. Laurinaitis ir užsimeina apie dar vieną kelionimo po kraštą būdą. – Tariamės su Lietuvos geležinkeliais, kad atvykusieji traukiniu iš Klaipėdos būtų papildomų rūpesčių galėtų keliauti į Ventę, kur ne tik įsikūrusi viena seniausių paukščių žiedavimo stotis, bet ir kuriamos vandens pramogos – Kauno Tado Ivanausko muziejus įgyvendindamas projektą įrengė Ventėje farvaterį. Tad tikimės, kad netrukus Ventėje atgis laivyba. Tačiau kiek užtruko šio vandens kelio ženklavimas ir farvaterio eksploatavimo klausimas.“

„Šiuo metu kaip tik ir sprendžiame farvaterio eksploatavimo klausimą. Visus van-

dens kelius Lietuvoje eksploatuoja Vidaus vandens kelių direkcija. Jie neprieštarauja imtis ir šio kelio eksploatacijos. Tačiau norint eksploatuoti kelią, reikalingas jo ženklavimas. Kol kas ne iki galo išspręstas šio vandens kelio priežiūros finansavimas“, – padėtį apibūdina farvaterio įrengimo projektą vykdančio Kauno Tado Ivanausko zoologijos muziejaus direktorius Ramūnas Grigonis. Farvaterio įrengimas kainavo apie 170 tūkst. eurų. Projektinis jo gylis 1,2 metro, bet projekto vykdytojas, pasitaręs su rangovais, gylį padidino iki 1,5 metro.

KURIAMAS NAUJAS LANKYTOJŲ INFORMAVIMAS

Šilutės rajono savivaldybė yra pasirengusi visapusiškai prisidėti prie kelio Ventė–Rusnė eksploatavimo, nors rajono meras V. Laurinaitis įsitikinęs, kad visi Lietuvoje esantys vidaus vandens keliai turėtų būti perduoti Vidaus vandens kelių direkcijai. „Ne tiek daug Lietuva turime tų kelių, tad jų plėtra turėtų tapti valstybės politika. Tais pamąstymais jau esu pasidalijęs su Vyriausybės kancleriu. Jis tam pritaria, – pirminio pasiūlymo rezultatus pristato meras. – Svarbu ne tik, kad vidaus keliai būtų laiku išvalomi, labai svarbu ir jų ženklavimas. Dabar žmogui sunku susivokti, kur Krokų lanka, kur Šyša, kur Atmata. Labai trūksta ženklų. Vandens kelių žymėjimas yra specialus, tad perdavus vidaus vandenų eksploatavimą Vidaus vandens kelių direkcijai išsispresėtų ir ženklavimo problemos.“

„Tokiam siūlymui mes pritariame, tai – bendra iniciatyva. Mūsų tikslas yra kuo platesnis laivybos išvystymas vidaus vandens keliais, tad esame atviri visiems pasiūlymams, iniciatyvoms, kurios padėtų išplėsti kelių tinklą, jį prižiūrėti ir užtikrinti saugią laivybą“, – sako laivybos direktorius Aurelijus Rimas.

Kaip pabrėžia V. Laurinaitis, plėtojant turizmą labai svarbus lankytojų informavimas, kuris šiuo metu nėra nei patrauklus, nei pakankamas. „Šilutės rajono savivaldybė vykdo bendrą Klaipėdos regiono projektą ir kuria naujus viešinimo standus. Visame Klaipėdos regione bus sukurti vieno dizaino ženklai, tik su skirtinga informacija. Rangos sutartis pasirašyta, ir tikimės, kad netrukus turėsime nujus ženklus“, – turizmo plėtrai svarbų projektą pristato Šilutės turizmo ir informacijos centro direktorė Rasa Gryglienė.

SAVIVALDYBĖS RŪPESTIS AUGINA NAUJĄ DRUSKININKŲ KARTĄ

Laimutis GENYS

Tuo metu, kai daugelis Lietuvos miestų ir rajonų skambina pavojaus varpais dėl mažėjančio vaikų ir moksleivių skaičiaus ir uždarinėja vaikų darželius ir mokyklas, Druskininkai gali džiaugtis priešingu procesu – čia kasmet įsikuria šeimos iš kitų miestų, gimsta daugiau vaikų, atidaromos papildomos grupės vaikų darželiuose, o pirmokams steigiamos naujos klasės. Tam Druskininkų savivaldybė nuolat skiria lėšų ir prisideda tobulindama vaikų ugdymo procesą, gerindama Druskininkų demografinę situaciją.

VILNIŲ IŠKEITĖ Į DRUSKININKUS

Edita Česnulienė su šeima iš Vilniaus į Druskininkus gyventi persikėlė prieš tris mėnesius. Du vaikučius auginantys sutuoktiniai Vilniuje turėjo puikius darbus, naudojosi visais sostinės teikiamais gyvenimo privalumais. Kas paskatino jauną šeimą palikti sostinę ir persikelti į Druskininkus?

„Kadangi mes su vyru abu augę privačiuose namuose, svajojome sau ir vaikams pasistatyti namus. Iš pradžių ieškojome sklypo namui šalia Vilniaus, tačiau paskui supratome, kad bus daug geriau namus pasistatyti ne šalia sostinės, kur sudėtinga logistika, o gamtos prieglobstyje. Pasirinkome Druskininkus, nes čia puiki gamta ir gera infrastruktūra. Nusipirkome žemės sklypą ir jau baigiame statyti namą“, – pasakojo Edita. Ji teigė, kad Druskininkuose nesunkiai gavo darbą, mažoji dukrelė be jokių eilių pateko į vaikų darželį, o vyresnėlis sūnus šį rudenį keliaus į pirmą klasę. Editos vyras – IT specialistas, todėl didžiąją darbo dalį jis atlieka nuotoliniu būdu.

„Druskininkuose visi mūsų poreikiai patenkinti, puiki logistika, mes neprarandame laiko kelionėms į darbą ar vaikų išvežiojimui po ugdymo įstaigas. Labai nudžiugome spaudoje perskaitę, kad oficialiai pripažinta, kad Druskininkuose vaikams suteikiamas geriausias išsilavinimas Lietuvoje. Manau, kad jaunai šeimai su vaikučiais Druskininkai – geriausia vieta“, – sakė Edita.

Editos šeimos istorija – klasikinis naujos tendencijos – gyvenimo didmiestyje iškeitimo į Druskininkus – pavyzdys.

KASMET KURIA NAUJAS GRUPES

Kaip teigė Druskininkų savivaldybės Švietimo skyriaus vedėja Diana Brown, šį rudenį į Druskininkų mokyklas ir darželius susirinks gausėnis nei anksčiau būrys priešmokyklinukų ir pirmokėlių. Į pirmąsias savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų klases žengs 180 pirmokėlių – 24-ais daugiau negu 2018–2019 mokslo metais. Į priešmokyklinio ugdymo grupes rugsėjo 1-ąją susirinks 190 mokinukų. Iš viso savivaldybėje sukomplektuota dešimt priešmokyklinio ugdymo grupių ir devynios pirmosios klasės. Švietimo specialistai pažymi, kad kiekvienais metais į Druskininkų savivaldybės mokyklas mokinukai atvyksta mokyti iš aplinkinių rajonų – Varėnos, Lazdijų ir kitų, taip pat ir iš didžiųjų Lietuvos miestų – Vilniaus, Kauno, Marijampolės. Mažai prašymų mokyti Druskininkų mokyklose sulaukta ir iš grįžusių iš užsienio mokinių tėvų.

„Svarbu pažymėti, kad kiekvienais metais sudaroma nauja ne tik ikimokyklinio, bet ir priešmokyklinio ugdymo grupė iš naujai atvykusių vaikų. Tai reiškia, kad į Druskininkus keliai gyventi šeimos iš kitų Lietuvos miestų arba grįžtantys iš užsienio lietuviai“, – teigė D. Brown.

Skyriaus vedėjos teigimu, kiekvienais metais įrengiamos naujos grupės ikimokyklinio ugdymo įstaigose. Iš viso sukurta 198 papildomos vietos.



„Vykdydami švietimo politikos nuostatus, daug metų kryptingai dirbame kurdami Druskininkų infrastruktūrą ir sudarydami kuo palankesnes sąlygas čia gyventi.“, – sako savivaldybės administracijos direktorė Vilma Jurgelevičienė.

Savivaldybė nuolat skiria lėšų naujai kuriamų ikimokyklinių grupių ir naujų klasių komplektams finansuoti. Iki rugsėjo 1-osios naujai įrengiamoms ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupėms iš savivaldybės biudžeto bus skirta beveik 50 tūkst. eurų.

DŽIUGINA DEMOGRAFINĘ SITUACIJĄ

Optimistiškai nuteikia Druskininkų savivaldybės Teisės ir civilinės metrikacijos skyriaus pateikta informacija apie gerėjančią demografinę situaciją. Druskininkuose, pagal 2019 m. birželio mėnesio ir 2018 m. birželio mėnesio sudarytus civilinės būklės aktų įrašus, santuokų ir gimimų skaičius šiais metais padidėjo. 2018 m. tą patį mėnesį santuokų buvo 21, gimimų 14, o šiemet santuokų – 23 ir 17 gimimų. Gerokai sumažėjo mirčių. Ištuokų skaičius liko nepakitęs, kaip ir 2018 m. birželio mėnesį, taip ir šiais metais sudaryti penki santuokos nutraukimo įrašai.

Yra nemažai atvejų, kai į Druskininkus tuoktis atvyksta poros iš kitų Lietuvos rajonų ir miestų. Juos čia traukia puiki gamta, įspūdingas kraštovaizdis. Pagal statistiką dalis kitų vietovių porų, susituokusių Druskininkuose, vėliau čia sugrįžta ir apsigyvena.

VAIKAMS – NUOLATINIS DĖMESYS

„Kartu su meru Ričardu Malinausku ir savivaldybės taryba, vykdydami švietimo politikos nuostatus, daug metų kryptingai dirbame kurdami Druskininkų infrastruktūrą ir sudarydami kuo palankesnes sąlygas čia gyventi. Suvokdami, kad kurorto ateitis tiesiogiai priklauso nuo jaunų šeimų pritraukimo gyventi į Druskininkus, stengiamės pasirūpinti ne tik tėvų galimybe Druskininkuose susirasti mėgstamą darbą, bet ir sudaryti sąlygas jaunų šeimų atžaloms gauti Druskininkuose visavertį išsilavinimą – pradedant nuo ikimokyklinio ugdymo iki vidurinio išsilavinimo. Tam negailime nei savivaldybės biudžeto pinigų, nei administracinių išteklių. Mūsų darbas jau duoda rezultatų – kasmet vis daugiau jaunų šeimų įsigyja namus Druskininkų savivaldybėje, nuolat didėja vaikų ir moksleivių skaičius visų lygių ugdymo įstaigose“, – padėtį apžvelgia savivaldybės administracijos direktorė Vilma Jurgelevičienė.

Pagal naujausius bendrovės „Reitingai. It“ paskelbtus rezultatus, Druskininkams skirta pirmoji vieta šalyje pagal mokymo aplinką ir kokybę. Šis rezultatas parodo, kad geriausiai išsilavinimą mokiniai gali gauti ne tik Vilniaus, Kauno ar kito šalies didmiesčio mokyklose ir gimnazijose, bet ir Lietuvos kurorte – Druskininkuose.

APIE SAVIVALDYBININKO DUONĄ IR REGIONINĘ POLITIKĄ

Justė BRIGĖ

Romo Gurklio nuotraukos

Liepos 6 dieną Joniškėje už miesto šventę „Laikas mylėti“. Joje tarp joniškiečių sukosi svečiai, atvykę iš Latvijos, Moldovos, Ukrainos, Švedijos, Ukrainos. Sulaukta Izraelio, Moldovos ir Armėnijos ambasadorių. Šios šventės ypatumas – vienintelis Lietuvoje Krepšinio muziejus šventė savo dešimties metų sukaktį, tad į iškilmes atvyko nemažas būrys krepšinio žvaigždžių, tarp jų – ir Arvydas Sabonis. Tačiau šventės šurmulyje su Joniškio rajono meru Vitalijumi Gailiumi kalbėjomės apie savivaldai svarbius dalykus.



Liepos 6 d. Joniškėje Tautiška giesmė giedota du kartus. Vieną kartą su savivaldybės vadovais ir į iškilmes atvykusiais būriu krepšinio žvaigždžių, tarp kurių – ir Arvydas Sabonis. Vienintelis Lietuvoje Krepšinio muziejus šventė savo dešimties metų sukaktį

Gerbiamas mere, daugiau kaip po pusantro kadencijos darbo Seime nusprendėte išbandyti savivaldybininko duoną. Su kokiais iššūkiais tenka susidurti pirmaisiais darbo meru mėnesiais?

Iššūkių ištis nemažai, bet jie ir yra tam, kad paskatintų ieškoti sprendimų, pasinaudojant patirtimi, įgyta Seime, kitose centrinių valdžios įstaigose.

Be jokios abejonės, daug rūpesčių kelia rajono biudžetas, socialiniai reikalai, švietimas ir regionų politika. Susidaro nuomonė, kad neretai, nežinant, kokius sprendimus reikia priimti, ieškoma paprasčiausio kelio. Ir dažniausiai imamasi centralizacijos, įvairias savivaldos funkcijas perduodant kitoms institucijoms. Realioji regionų politika tam tikras funkcijas sugrąžinant savivaldai kol kas konkrečių sprendimų nesulaukia. Kalbu apie žemės klausimus, įdarbinimo ir kitas funkcijas, kurios, mano nuomone, turėtų priklausyti savivaldai.

Manau, tai iššūkis ir Lietuvos savivaldybių asociacijai, siekiant naujo teisinio reglamentavimo, kad realiai būtų įgyvendinama regioninė politika.

Žemės klausimas keliamas ne vienus metus. Šis klausimas buvo ir Jūsų rinkimų į Seimą programoje. Kodėl vis stringa konkrečių sprendimų priėmimas?

Yra nemažai savivaldybių, kuriose žemės reforma jau užbaigta, bet Lietuvoje yra centrinė įstaiga – Nacionalinė žemės tarnyba,

kuri sukurta būtent žemės reformai įgyvendinti. Šios įstaigos veikla turėtų pasibaigti kartu su užsibaigiančia žemės reforma. Tai, kad savivaldybėms, kuriose pabaigta žemės reforma, neperduodama teisė administruoti valstybinę žemę, sudaro įspūdį, kad centrinė institucija nenori visiškai žemės reformos Lietuvoje užbaigimo.

Galbūt dirbdamas meru pastebite, kad Jums dirbant Seimo nariu, pritariant ar nepritariant, buvo priimti įstatymai ar jų pataisos, varžantys

savivaldybių savarankiškumą, sukeliantys nemažai gerų pasekmių?

Be jokios abejonės, kad yra tokių įstatymų ar jų pataisų. Tai matau ir dabar. Konkretus pavyzdys – siūlymas įteisinti tiesioginius seniūnų rinkimus. Jei tokia pataisa bus priimta, turėsime galingų pasekmių. Manau, pateikta pataisa yra grynai populistinis žingsnis artėjant Seimo rinkimams. Daliai Seimo politikų labai vertėtų pavažinėti po regionus, pabendrauti su žmonėmis, pasižiūrėti, kas iš tikrųjų vyksta, o ne iš aukštų tribūnų pliuksinti



Joniškio rajono meras Vitalijus Gailius (centre) apsikeitė dovanomis su Moldovos Respublikos nepaprastuoju ir įgaliotuoju ambasadoriumi J. E. Valeriu Frija



Joniškio miesto šventėje „Laikas mylėti“ svečius sveikina jaunosios šokėjos

apie prasigėrusius kaimus ir nykstančius miestelius. Taip nėra, todėl taip galvojančius politikus kviečiu nusileisti ant žemės ir nediskredituoti Lietuvos.

Paminėjote, kad vienas didžiausių iššūkių yra regioninė politika. Ką, Jūsų manymu, reikėtų kuo skubiau keisti?

Pirmiausia regioninė politika turi sudaryti sąlygas savivaldos turiniui įgyvendinti. Kitaip sakant, reikalingas savivaldos teisių praplėtimas. Kai šandien stringame biurokratinuose labirintuose dėl to, kad nepasitikima savivalda, visi klausimai sprendžiami kelis kartus ilgiau.

Jūsų manymu, kokie yra artimiausi uždaviniai, prie kurių sprendimo galbūt turėtų prisidėti ir Lietuvos savivaldybių asociacija?

Mes jau pradėjome spręsti savivaldybės svarbius uždavinius. Su Lietuvos savivaldybių asociacijos prezidentu Mindaugu Sinkevičiumi susitikome su Vyriausybės kan-

cleriu, su Aplinkos, Ekonomikos ir inovacijų, Finansų ministerijų atstovais ir sprendėme vandentvarkos problemas. Šiandien tai labai aštrus klausimas. Taip pat inicijavome ministerijų susitarimą, kad jos pagaliau pradės tarpusavyje kalbėtis. Ir neatsitiktų taip, kad dėl jų nesusikalbėjimo valstybė padavinėja savivaldybes į teismą, stabdo prasidėjusius vandentvarkos projektus. Savivaldybės vandentvarkos projektų finansavimas šiandien yra vienas didžiausių iššūkių.

Joniškio rajonas yra pasienio su Latvija rajonas. Kokie tokios kaimynystės privalumai?

Mes turime platesnę tarptautinio bendradarbiavimo galimybę. Galime naudotis ir naudojamės bendradarbiavimo per sieną skatinimo programa. Turime galimybę dalyvauti ir dalyvaujame trišaliuose projektuose. Pasienio regionams numatyti platesni išorinio finansavimo šaltiniai. Naudodamiesi jais projektus įgyvendina rajono biudžetinės

įstaigos, Joniškio turizmo informacijos centras, mokyklos. Be jokios abejonės, turime labai palankias pasikeitimo patirtimi sąlygas. Galvojame ir apie latvių kalbos mokymą.

Jūs puikiai kalbate latviškai.

Aš juk užaugau ant Lietuvos–Latvijos sienos.

Kadangi kalbamės miesto šventės metu, kuo ji Jums ypatinga, juolab kad tai pirmoji Jūsų kaip mero miesto šventė?

Miesto šventėje dalyvavau ir dalyvauju pirmiausia kaip joniškietis. Ši šventė man patinka, nes matau spindinčias joniškietų akis, jų aktyvų dalyvavimą ir įsitraukimą.

Šventė pavadinta „Laikas mylėti“. Ar tai reiškia, kad joniškietims reikia daugiau meilės?

Be jokios abejonės, mums visiems reikalinga meilė. Per šventinę savaitę matėme labai daug vienas kitam skiriamos meilės. Matėme iš miestų sugrįžusių anūkų apsupus senelius. Matėme į namus sugrįžusius studentus, parvykusius iš užsienio aplankyti namiškių. Matėme šokančius ir dainuojančius, prie įvairių kolektyvų besijungiančius joniškietis ir svečius. Matėme kuriančius, miesto erdves puošiančius žmones. Per šventės dienas mes matėme daug daugiau meilės. Taip jau yra, kad švenčių ar netekčių minutėmis mes būname labai vieningi. Mano noras, kad tas vieningumas neišblėstų ir kad mes visada būtume vieningi. Džiaugiuosi, kad Joniškis tampa vis vieningesnis.

Šventė dar kartą įrodo, kad labiausiai miestą puošia ne atnaujinti pastatai, ne išpuoselėtos aikštės, o žmonės.

Jūsų labai gražus poelgis – per šventę padėkoti buvusiam merui.

Taip turi būti. Gediminas Čepulis rajonui vadovavo aštuonerius metus. Jeigu mes norime tęsti jo pradėtus darbus, mes turime įvertinti jo veiklą ir jam dėkoti.



Prie Joniškio Raudonosios sinagogos – savivaldybės vadovai su svečiais iš Latvijos, Moldovos, Ukrainos, Švedijos, Ukrainos ir gretimos Pakruojo rajono savivaldybės delegacija

ASOCIACIJOS TOBULĖJIMO KRYPTYS: TEISĖS AKTAI IR KOMUNIKACIJA



Lietuvos savivaldybių asociacijos (LSA) viceprezidentas, Akmenės rajono meras Vitalijus Mitrofanovas prieš tai dvi kadencijas buvo LSA valdybos nariu. Jis pasi-džiaugia LSA nuveiktais darbais, svarbiais savivaldybėms, bet mato ir silpnas vietas, kurias reikėtų stiprinti.

NUO KALBŲ – PRIE KITŲ KALBŲ

V. Mitrofanovas pasidalija pastebėjimu, kad per dešimt jo darbo meru metų visos centrinės valdžios deklaruoja vietos valdžios plėtrą, bendruomenės įtraukimą. „Arčiausiai žmogaus yra savivalda. Juk ir prezidentas, ir premjeras, ir Seimo nariai gyvena toje pačioje savivaldoje. Jie važiuoja tomis pačiomis gatvėmis, naudojami tomis pačiomis komunalinių atliekų tvarkymo paslaugomis, jų vaikai lanko tuos pačius darželius ir mokyklas, o visa tai – savivaldos funkcijos. Tačiau per tą dešimt metų tik vienintelė funkcija po ilgų diskusijų iš centrinės valdžios buvo perduota savivaldybėms. Tai socialinių pašalpų mokėjimas. Funkcijos perdavimo pagrindinis tikslas buvo, kad pašalpa pasiektų tą, kam ji reikalinga. Tai savivaldybės ir daro. Dabar pradama kalbėti, kad savivalda tą perduotą funkciją netinkamai vykdo. Siūloma ir lėšas socialinėms pašalpoms mažinti, ir visiškai jas suregulamentuojant“, – padėtį apibūdina viceprezidentas ir pabrėžia, kad visas kitas funkcijas per tą laiką buvo stengiamasi tik centralizuoti.

Kad ir savivaldybių biudžetai. Viceprezidentas pabrėžia, kad Lietuvos savivaldybės savo biudžetuose savarankiškosios funkcijoms vykdyti turi labai nedaug lėšų – tik apie 17 proc. nuo viso savivaldybių biudžeto. Europos vidurkis – 36 proc., o yra šalių, kurių biudžetuose lėšos savarankiškosios funkcijoms sudaro per 50 proc. ir daugiau. Galimybės patiems spręsti, kaip ir kur panaudoti lėšas, yra gana ribotos. O toks, koks yra dabar Fiskalinės drausmės įstatymas, kuris nesuteikia galimybės savivaldybėms skolintis, vienintelis Europoje. Tenka apgailestauti, kad jis taikomas savivaldybių finansams, bet netaikomas valstybės finansams. „Taigi dar vienas asociacijos uždavinys – užtikrinti savivaldybių finansinį stabilumą ir plėsti finansinį savarankiškumą“, – sako viceprezidentas.

PLANUOJAMOS TOBULĖJIMO KRYPTYS

„Ką LSA veikloje reikėtų tobulinti? Kaip ir kiekvienoje organizacijoje, taip ir asociacijoje yra tobulintinų dalykų. Nėra idealių nei organizacijų, nei žmonių, tarp jų ir merų. Visiems reikia mokytis, reikia tobulėti. Tiek žmogui, tiek organizacijai reikia nuolat save stebėti, atlikti savianalizę, įsivertinti savo veiklą, pasirengti metų veiklos planą, ką per tuos metus

turėtume pasiekti, kokiais uždaviniais vadovautis“, – mintimis dalijasi V. Mitrofanovas.

Kalbėdamas apie asociacijos veiklos tobulinimą, jis išskiria du labai svarbius aspektus.

Pirmas – didesnis dėmesys teisės aktams. „Derybose dėl vieno ar kito teisės akto turi būti stipresnė teisinė argumentacija, pagrįsta skaičiais ir pavyzdžiais iš kaimyninių šalių, kuriose pakankamai gerai išspręstas tas klausimas, patirties. Taigi asociacija turėtų daugiau dirbti su teisės aktais. Asociacijos administracijoje galbūt labiau reikėtų orientuotis į teisinių kompetencijų stiprinimą, – svarsto viceprezidentas. – Viešasis sektorius – necivilinis sektorius, ir jis veikia visiškai kitaip. Viešajame sektoriuje galima veikti tik tiek, kiek leidžia teisės aktai, o asociacija turi visas galimybes įsitraukti į teisės aktų tobulinimą. Nežinau, kokia forma, ar tai asociacijos administracijoje įdarbinant daugiau teisininkų, ar samdant advokatų kontorų konsultacijoms.“

V. Mitrofanovo manymu, nėra gerai, kai teisės aktas yra nuolat pildomas ir taisomas. „Pavyzdžiui, Vietos savivaldos įstatymas man dabar primena laišką, rašytą iš Rūgpienių kaimo, kai vienas truputį parašo, kitas, trečias, ir to rezultatas – labai įdomus laiško tekstas. Panašiai nutiko ir su šiuo įstatymu. Kas ką sugalvoja, tas ir taiso. Kažkas sugalvoja seniūnaičius įvesti, nors niekas nežino, kaip tas siūlymas atsirado. Tai padaryta net nepasitarus su savivaldybėmis ir asociacija. Atidžiai perskaičius įstatymą galima pastebėti, kad tos pačios sąvokos kai kuriose vietose kitokiais terminais įvertinamos. Tai rodo, kad įstatymą tai vieni, tai kiti koregavo, – savivaldos veiklą reglamentuojantį įstatymą ir jo tobulinimą apibūdina viceprezidentas. – Tačiau taip yra su visais Lietuvos teisės aktais. Į kai kuriuos dalykus labai spontaniškai reaguojama. Kaip rodo kitų šalių patirtis ir teisės mokslo teorija, teisės akto monitoringas turi būti atliktas bent po trejų metų, nes teisės reguliuojami santykiai yra gana inertiški. Analizuojant įstatymą reikia įvertinti, ar pasiektas užsibrėžtas rezultatas darant vieną ar kitą įstatymo pataisą, o jei nepasiektas, nebijoti to pripažinti ir taisyti. Tačiau to monitoringo Lietuvoje nėra.“

Kitas svarbus tobulinimo aspektas, V. Mitrofanovo manymu, yra asociacijos veiklos viešinimas. „Daugelį dalykų galima pasiekti viešai apie tai kalbant. Konkretus pavyzdys, kai pakuočių tvarkytojai nebuvo atsisakę

TIKSLAS – STIPRINTI SAVIVALDĄ

„Asociacijos kuriamos dėl kelių priežasčių. Viena priežastis – asociacija sukurama tam tikrai veiklai. Kitos asociacijos vienija bendrų interesų turinčius žmones. Ir trečia asociacijų grupė kuriama savo narių interesams atstovauti, lobizmui, patirties pasidalijimui. Pastarajai priklauso ir Lietuvos savivaldybių asociacija, – pokalbį pradeda LSA viceprezidentas V. Mitrofanovas. – Mano manymu, pagrindinis LSA uždavinys – stiprinti Europos vietos savivaldos chartijos įgyvendinimą Lietuvoje, užtikrinti Vietos savivaldos principų vykdymą ir, kaip ne kartą minėjau, didinti savivaldos savarankiškumą. Kadangi dalyvauju Europos Tarybos Vietos ir regionų valdžių kongrese, matau, kad centrinėje ir vietos valdžioje tėvų ir vaikų sindromas pasireiškia ir kitose šalyse. Centrinė valdžia – tėvų vaidmenyje, vietos valdžia – vaikų. Ir kitose šalyse norima vietos valdžią apriboti įvairiose srityse, paauglėti, pamokyti, o vietos valdžia – siekia didesnės decentralizacijos, didesnio pasitikėjimo. Asociacija yra kaip tik ta institucija, kuri ir gina vietos savivaldos principus. Jai patikėtas nuolatinis savivaldybių atstovavimas centrinės valdžios institucijose.“

V. Mitrofanovas pažymi, kad asociacija teikia ir didžiules konsultavimo paslaugas. Organizuojami merų, tarybos narių, savivaldybių administracijos specialistų mokymai, renkama geroji patirtis, ji analizuojama, gretinama su kaimyninių šalių patirtimi.

„Išties asociacija atlieka didžiulius darbus. Pasiekta nemažai pasiekimų savivaldos srityje. Vienas iš daugelio – merų tiesioginiai rinkimai, – pabrėžia viceprezidentas. – Organizuojant savivaldos veiklą nereikia išradinėti dviračio. Pakanka nukopijuoti tai, kas yra kaimyninėse šalyse, kas gerai veikia, o kai ką tiesiog šiek tiek patobulinti.“

su įmonėmis, teikiančiomis jiems paslaugas, o nemaža dalis tų įmonių yra savivaldybių, ir apie tai pradėjo kalbėti centrinė žiniasklaida, pinigai atsiskaitymams labai greitai atsirado. Taigi centrinių žiniasklaidos priemonių pasitelkimas labai paspartino šios problemos sprendimą. Tad reiktų, kad centrinėje žiniasklaidoje būtų daugiau kalbama apie tai, kas yra savivalda, kokios jos funkcijos, su kokiomis problemomis susiduria ir kaip jas sprendžia, – mano viceprezidentas. – Manau, artimiausiu metu vertėtų pradėti diskusijas apie galimą paslaugų pirkimo sutartį su komunikacijos agentūra, kuri galėtų atlikti tuos darbus.

V. Mitrofanovo nuomone, trečias tobulintinas dalykas, kurį galima priskirti komuni-

kacijai, yra teisėsaugos veiksmai, nukreipti prieš savivaldybių vadovus. „Tenka apgalvestauti, kad kai kurie baudžiamojo proceso kriminalinės žvalgybos veiksmai primena politinius užsakymus, kurie suaktyvėja prieš rinkimus. Manau, ir čia asociacija galėtų turėti konsultacinius pasitarimus su STT, FNTT ir VMI pareigūnais, aptariant korupcijos prevencijos, šešėlinės ekonomikos, nelegalaus darbo problematikas. Ir tai normalu, nes kiekvienas savivaldybės vadovas yra nusiteikęs prieš šiuos neigiamus reiškinius, nes nuo to nukenčia valstybės ir savivaldybės biudžetai. Savivaldybių asociacija šiais klausimais turėtų turėti savo poziciją, ginant savivaldybių autoritetą ir pasitikėjimą.“

V. Mitrofanovas pažymi, kad asociacijos veiklos prioritetai – suvažiavimuose priimtų nutarimų ir rezoliucijų įgyvendinimas. „Šie dokumentai pastoviai turi gulėti ant asociacijos prezidento, viceprezidentų, asociacijos administracijos darbo stalo. Centrinei valdžiai ir sau turime priminti ir praėjusiais metais pateiktas Kongreso Monitoringo komiteto ekspertų išvadas, kuriose nurodyti taisytiniai dalykai tiek užtikrinant finansinį savivaldybių stabilumą, tiek centrinės valdžios bei jos institucijų subsidiarumo principo laikymąsi santykiuose su savivaldybėmis, – asociacijos veiklai svarbius pokyčius vardija LSA viceprezidentas, Akmenės rajono meras V. Mitrofanovas.

„EŽERŲ SIETUVA“ ATSISVEIKINO BENDRU DALYVIŲ ŠOKIU

Lina KOVALEVSKIENĖ

Jau 13-ąjį kartą Ignalina sutiko kas dvejus metus ežerų krašte rengiamą tarptautinį liaudiškos muzikos ir šokių festivalį „Ežerų sietuva“. Prasidėjęs Molėtuose ir aplankęs Švenčionis, birželio 30 d. festivalis šventiškai užbaigtas Ignalinos vasaros estradoje. Koncerte ignaliniečius džiugino kolektyvai iš Portugalijos, Čilės, Rusijos, Čekijos, Moldovos, Ukrainos. Svečių programas gražiai papildė savi muzikantai ir šokėjai: Ignalinos kultūros ir sporto centro liaudiškos muzikos kapela „Ringė“ ir tautinių šokių grupė „Gaja“. Kiekvienas kolektyvas šiltai sutiktas plojimais. Į degantį laužą buvo įmestos draugystės smiltelės.

„Esame maža tauta, todėl labai svarbu išlaikyti savo papročius, tradicijas, puoselėti dainą, šokį ir muziką. Tokie festivaliai reikalingi ir tam, kad galėtume save parodyti, pristatyti, ir kitas pasaulio kultūras geriau pažinti.“ – sveikindamas festivalio dalyvius, linkėdamas gražių akimirkų Ignalinoje ir įteikdamas savivaldybės dovanas kolektyvų vadovams kalbėjo mero pavaduotojas Manfredas Žymantas. Šventinėmis akimirkomis taip pat džiaugėsi Seimo nariai Gintautas Kindurys ir Vytautas Rastenis, Švenčionių rajono meras Rimantas Klipčius ir Molėtų rajono mero pavaduotoja Vaida Saugūnienė.

Festivalio koncertas truko apie keturias valandas. Vienas kitą keitė vis kitą šalį ir jos kultūrą pristatę kolektyvai, o žiūrovai galėjo klausytis liaudiškų muzikos ritmų ir dainų, grožėtis įdomiais šokių žingsneliais ir judesiais, gražiais tautiniais kostiumais. Įspūdingiausi festivalyje vis dėlto buvo iš toliausiai atvykę svečiai – Čilės universiteto Lotynų Amerikos instrumentinis ir šokių kolektyvas. Žiūrovus ypač sužavėjo jų šokis su plunksniniais kostiumais. Šį pasirodymą čilės šokėjai parodė tik viename festivalio koncerte – būtent Ignalinoje. Kolektyvą sudaro universiteto dėstytojai, studentai,



Įspūdingiausi festivalyje vis dėlto buvo iš toliausiai atvykę svečiai – Čilės universiteto Lotynų Amerikos instrumentinis ir šokių kolektyvas



„Tokie festivaliai reikalingi ir tam, kad galėtume save parodyti, pristatyti, ir kitas pasaulio kultūras geriau pažinti“ – įteikdamas savivaldybės dovanas kolektyvų vadovams kalbėjo mero pavaduotojas Manfredas Žymantas (dešinėje)

kiti darbuotojai. Jis aktyviai dalyvauja tarptautiniuose Lotynų Amerikos universitetų folkloro festivaliuose, yra surengęs daugiau nei 120 koncertų užsienyje.

Festivalis „Ežerų sietuva“ užbaigtas bendru visų dalyvių šoku. Smagu buvo žiūrėti, kaip

mūsų „Gajos“ šokėjų vedami visi kolektyvai trepsėjo linksmajį „Transferą“. Draugiškai, šypsodamiesi, vieni kitiems dėkodami už nuostabias akimirkas. Į naktinį dangų buvo paleisti keturi balti balionai, ant kurių festivalio svečiai surašė savo palinkėjimus.